

NAA 24 A33

Van Haaren

HET GULDENBOEKJE.

EENIGE BIZONDERHEDEN
UIT
DEN BIJBEL
EN UIT
DE KERKELIJKE GESCHIEDENIS,
ten dienste der Nederl. Herv. (Geref.) Kerk.

Door een Predikant.

5^e TOT 9^e DUIZEND.

J. H. KNIERUM,
GORINCHEM.
1895.

Prijs 5 cent, 50 ex. f 2.25, 100 ex. f 4.—

Ger

naa 24 A 33

HET GULDENBOEKJE.

EENIGE BIZONDERHEDEN

UIT

DEN BIJBEL

EN UIT

DE KERKELIJKE GESCHIEDENIS,

Ten dienste der Nederl. Herv. (Geref.) kerk.

Door een Predikant.

5^e TOT 9^e DUIZEND.

J. H. KNIERUM,
GORINCHEM,
1895.

BIBLIOTHEEK
NED. HERV. KERK

DE BIJBEL.

Lees mij vrij zevenmaal,
Ja, zeventig maal zeven!
Nog vat uw brein 't niet al,
Wat in mij is geschreven.
Hoe meer gij in mij zoekt,
Hoe meer gij in mij vindt;
Hoe meer gij in mij leest,
Hoe meer gij mij bemint.

INHOUD.

	Bladz.
Gods eigenschappen	4.
De boeken van den Bijbel	4.
De apocryphe boeken.	6.
De zes scheppingsdagen	6.
De twaalf zonen van Jacob.	6.
De twaalf Stammen Israëls.	7.
De tien plagen in Egypte	7.
De Wet des Heeren	7.
De Tabernakel.	9.
De drie soorten van wetten	10.
Israëlitische feesten en andere heilige tijden	10.
De zes Vrijsteden	12.
De namen der Richteren	12.
Profeten	12.
Eenige profetiën aangaande Jezus.	12.
De drie ambten van Christus	13.
De twaalf Jongeren des Heeren	13.
De Zaligsprekingen	14.
Het Onze Vader	14.
Eenige gelijkenissen des Heeren	15.
Eenige wonderen des Heeren	16.
De zeven kruiswoorden	17.
De verschijningen van den verrezen Heiland	17.
De twee staten des Heeren.	18.
Aanwijzing van eenige voorname zaken uit O. en N. Tes- tament.	18.
De Sacramenten	20.
De Geloofsartikelen	21.
De Christelijke feesten	22.
De Formulieren van Eenigheid	22.
Wat den mensch noodig is tot zaligheid	22.
De apostolische zegenbede	23.

S. a.

24 A 33

DE APOCRYPHE BOEKEN.

Het IIIe boek van EZRA.
 Het IVe boek van EZRA.
 Het boek TOBIA.
 Het boek JUDITH.
 Het boek der wijsheid.
 Ecclesiasticus, JEZUS SIRACH.
 Het boek BARUCH, met den zendbrief van JEREMIA.
 Het aanhangsel aan ESTHER.
 Eenige aanhangselen aan DANIEL, n. l.
 Het gebed van AZARJA; en
 Het gezang der drie Mannen in den gloeienden oven;
 De Historie van SUSANNA; en
 van BEL en den Draak.
 Het gebed van MANASSE.
 Ie boek der Makkabeën.
 IIe boek der Makkabeën.
 IIIe boek der Makkabeën.

DE ZES SCHEPPINGSDAGEN.

Op den eersten dag schiep God het licht.
 Op den tweeden dag schiep God het uitspansel.
 Op den derden dag maakte God scheiding tusschen
 water en land, en schiep Hij
 gras, kruid en boomen.
 Op den vierden dag schiep God zon, maan en sterren.
 Op den vijfden dag schiep God visschen en vogels.
 Op den zesden dag schiep God de dieren, die op het
 land leven, en den mensch.

DE TWAALF ZONEN VAN JAKOB.

Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issaschar, Zebulon,
 Dan, Naftali, Gad, Aser, Jozef en Benjamin.

DE TWAALF STAMMEN ISRAËLS.

Aan deze zijde van den Jordaän:

Simeon, Juda, Benjamin, Dan, Ephraïm, de halve stam van Manasse, Issaschar, Zebulon, Aser en Naftali.

Aan gene zijde van den Jordaän:

Ruben, Gad, en de andere helft van den stam van Manasse.

De stam van *Levi* had geen erfdeel in Israël; dat was de priesterstam; (het geslacht van Aäron was 't priesterlijk geslacht; de overigen waren de Levieten.)

DE TIEN PLAGEN IN EGYPTÉ.

Het water in bloed veranderd.

Een groote menigte vorschen.

Het stof werd luizen.

Allerlei ongedierte.

Zware pest onder 't vee.

Booze zweren.

Het land door hagel vernield.

Sprinkhanen.

Dikke duisternis (drie dagen).

Het sterven der eerstgeborenen.

DE WET DES HEEREN.

Ik ben de HEERE uw God, die u uit Egypteland, uit den diensthuije, uitgeleid heb.

Het eerste gebod.

Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben.

Het tweede gebod

Gij zult u geen gesneden beeld noch eenige gelijkenis maken van hetgene, dat boven in den hemel is, noch van hetgene, dat onder op de aarde is, noch van hetgene, dat in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoeke aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten, en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en mijne geboden onderhouden.

Het derde gebod.

Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die zijnen Naam ijdelijk gebruikt.

Het vierde gebod.

Gedenkt den Sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de Sabbat des HEEREN uws Gods: dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, noch uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uwe poorten is. Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt en de zee, en alles wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage: daarom zegende de HEERE den Sabbatdag, en heiligde denzelve.

Het vijfde gebod.

Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE, uw God, geeft.

Het zesde gebod.

Gij zult niet doodslaan.

Het zevende gebod.

Gij zult niet echtbreken.

Het achtste gebod.

Gij zult niet stelen.

Het negende gebod.

Gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.

Het tiende gebod.

Gij zult niet begeeren uws naasten huis; gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, noch zijnen dienst-knecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets dat uws naasten is.

DE TABERNAKEL.

De tabernakel is vervaardigd door Bezaleël en Aholiab, naar de beschrijving van God gegeven door den dienst van Mozes.

Er waren 2 vertrekken in: het *Heilige*, en het *Heilige der Heiligen*; het *Voorhof* omringde den tabernakel.

In het Voorhof waren deze gereedschappen: het Brandofferaltaar en het koperen Waschvat.

In het Heilige deze: De Tafel der toonbrooden, de gouden Kandelaar, en het gouden Reukaltaar.

In het Heilige der Heiligen alleen dit: n. l. de Arke des Verbonds, (welker deksel het verzoendeksel was.)

Het tweede gebod

Gij zult u geen gesneden beeld noch eenige gelijkenis maken van hetgene, dat boven in den hemel is, noch van hetgene, dat onder op de aarde is, noch van hetgene, dat in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoeke aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten, en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en mijne geboden onderhouden.

Het derde gebod.

Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die zijnen Naam ijdelijk gebruikt.

Het vierde gebod.

Gedenkt den Sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de Sabbat des HEEREN uws Gods: dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uwe dochter, noch uw dienstknecht, noch uwe dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uwe poorten is. Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt en de zee, en alles wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage: daarom zegende de HEERE den Sabbatdag, en heiligde denzelve.

Het vijfde gebod.

Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE, uw God, geeft.

Het zesde gebod.

Gij zult niet doodslaan.

Het zevende gebod.

Gij zult niet echtbreken.

Het achtste gebod.

Gij zult niet stelen.

Het negende gebod.

Gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.

Het tiende gebod.

Gij zult niet begeeren uws naasten huis; gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, noch zijnen dienst-knecht, noch zijne dienstmaagd, noch zijnen os, noch zijnen ezel, noch iets dat uws naasten is.

DE TABERNAKEL.

De tabernakel is vervaardigd door Bezaleël en Aholiab, naar de beschrijving van God gegeven door den dienst van Mozes.

Er waren 2 vertrekken in: het *Heilige*, en het *Heilige der Heiligen*; het *Voorhof* omringde den tabernakel.

In het Voorhof waren deze gereedschappen: het Brandofferaltaar en het koperen Waschvat.

In het Heilige deze: De Tafel der toonbrooden, de gouden Kandelaar, en het gouden Reukaltaar.

In het Heilige der Heiligen alleen dit: n. l. de Arke des Verbonds, (welker deksel het verzoendeksel was.)

DE DRIE SOORTEN VAN WETTEN.

De *burgerlijke* of *politieke* wetten; naar deze werd het volk Israël in zijn land burgerlijk geregeerd.

De *ceremoniële* wetten; deze hadden een schaduw van CHRISTUS.

De *heilighedswet*, ook wel de *moreele* of *zedelijke* wet genaamd; deze is de wet der tien geboden.

DE ISRAËLITISCHE FEESTEN EN ANDERE HEILIGE TIJDEN.

De Israëlieten hebben 3 jaarlijksche feesten, het *Paaschfeest*, het *Pinksterfeest* en het *Loofhuttenfeest*.

Het *Paaschfeest*, of feest der ongehevelde brooden, ter gedachtenis aan den uittocht uit Egypte. Het werd gevierd van 14—20 van de maand Nizan, die met het laatst van Maart en het begin van April overeenkomt.

Het *Pinksterfeest* of het feest der weken. Het werd gevierd zeven weken of vijftig dagen na *Paschen*. Dit feest werd ook het feest des oogstes of der eerstelingen genoemd, omdat het op het einde van den tarweoogst inviel, waarvan de eerstelingen moesten geofferd worden. Later herdacht men op dit feest, de wetgeving op Sinä.

Het *Loofhuttenfeest* of het feest der inzameling, ter gedachtenis aan de loofhutten, tijdens de veertigjarige omzwerving in de woestijn.

Het feest begon op den 14^{den} van de maand Tischri en duurde zeven dagen, gedurende welken tijd men in loofhutten moest wonen. Dit feest werd tevens

Als Profeet. Deut. 18 : 15 (Hand. 7 : 37, Hebr. 1 : 1.)
 Als Hoogepriester. Ps. 110 : 4 (Hebr. 7 : 20-28);
 Als Koning. Ps. 110 : 1, Jez. 9 : 5-6 (Joh. 18 : 36-37).
 Uit eene maagd. Jez. 7 : 14c (Matth. 1 : 23, Luk. 2 : 5).
 Uit het geslacht van David. Jer. 23 : 5 (Matth. 1,
 Luk. 2 : 4).
 Te Bethlehem. Micha 5 : 1 (Matth. 2 : 4-10).
 Als de tweede tempel nog stond. Hag. 2 : 10 (Luk. 2 : 27).
 Aangaande Zijn lijden en sterven. Jez. 53.
 Aangaande den voorlooper van Jezus. Mal. 3 : 1,
 Jez. 40 : 3.

DE DRIE AMBTEN VAN CHRISTUS.

Het *Profetisch* ambt.

Het *Hoogepriesterlijk* ambt.

Het *Koninklijk* ambt.

(Als *Profeet* heeft Hij verkondigd, wat tot onze zaligheid van noode is.

Als *Hoogepriester* heeft Hij verworven wat tot onze zaligheid van noode is.

Als *Koning* schenkt Hij ons wat tot onze zaligheid van noode is.)

DE TWAALF JONGEREN VAN JEZUS.

Simon Petrus en Andreas; Jakobus en Johannes;
 Philippus en Bartholomeüs; Thomas en Mattheüs;
 Jakobus, de zoon van Alfeüs en Judas of Thaddeüs;
 Simon Zelotes en Judas Iskariot.

DE ZALIGSPREKINGEN.

Matth. 5 : 3—12.

Zalig zijn de armen van geest; want hunner is hef koninkrijk der hemelen.

Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden.

Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beërven.

Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden.

Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden.

Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien.

Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.

Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het koninkrijk der hemelen.

Zalig zijt gij, als u de menschen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om mijnentwil. Verblijdt en verheugt u; want uw loon is groot in de hemelen; want alzoo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn.

HET ONZE VADER.

Onze Vader, die in de hemelen zijt!

Uw Naam worde geheiligd.

Uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzoo ook op de aarde.

gevierd als eene dankbetuiging aan God, voor den vruchtenoogst, en de wijnlezing.

Behalve deze drie groote feesten, hadden de joden nog andere heilige tijden.

1. Het *Sabbatsjaar*, dat om de zeven jaar plaats had. Dit jaar was een rusttijd en heette daarom Rust- of Sabbatsjaar, in welk jaar de grond onbebouwd bleef liggen; wat van zelf groeide was voor de armen.

2. Het *Jubeljaar* of *Vrijjaar*.

Dit jaar volgde op het Zevende *Sabbatsjaar* en had dus om de vijftig jaar plaats. In dit *Jubel- of Vrijjaar* had een algemeene vrijlating van slaven en gevangenen plaats en werden alle schulden kwijtgescholden.

Ook werden de landerijen en eigendommen opnieuw gekocht en verpand.

Dit feest werd aangekondigd met bazuingeschal door het geheele land op den avond van den *Grooten Verzoendag*.

3. De *Groote Verzoendag* had plaats op den 19^{den} van de maand Tischri, ongeveer in 't laatst van September en begin van October. Het was een volkomen Rust- en Vastendag. De Hoogepriester ging dan in het Heilige der Heiligen, om verzoening te doen voor de zonden des ganschen volks.

4. Het *Nieuwemaanfeest* werd iedere maand met gebeden en offers gevierd, en

5. Het *Purimfeest* werd later ingesteld ter gedachtenis aan de ontheffing van de volksramp, die door Haman bij den Koning Ahasvéros bereid was, doch door de Koningin Esther werd verijdeld.

DE ZES VRIJSTEDEN.

Aan deze zijde van den Jordaan:

Kedes, Sichem, Hebron.

In het Overjordaansche:

Bezer, Golan, Ramoth.

DE NAMEN DER RICHTEREN.

1. Othniël.	5. Gideon.	10. Elon.
2. Ehud.	6. Thola.	11. Abdon.
3. Samgar.	7. Jaïr.	12. Simson.
4. Debora	8. Jeftha.	13. Eli.
(eene vrouw).	9. Ebzan.	14. Samuël.

PROFETEN.

Behalve de groote en 12 kleine Profeten leest men ook van de volgende: Nathan, Gad, Abia, Jehu, Azaria, Elia, Eliza, Nehemia, Ezra. Ook zijn er *valsche profeten* geweest, o. a. Zedekia, Manasse, Hananja, Semaja, Jezabel en vele anderen, niet met name genoemd, b.v. Jer. 2:8.

EENIGE PROFETIEN AANGAANDE JEZUS.

Aangaande Jezus' geboorte vindt men in den Bijbel voorspeld, dat de Messias zou geboren worden:

Uit het menschlijk geslacht Gen. 3:15 (Gal. 4:4).

Uit het zaad van Abraham. Gen. 12:3, Gen. 22:18.

Uit het zaad van Izaäk. Gen. 26:4.

Ten tijde als de schepter van Juda nog bestond.

Gen. 49:10.

Geef ons heden ons dagelijksch brood.

En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den booze.

Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

EENIGE GELIJKENISSEN DES HEEREN.

De wijze en de dwaze bouwmeester (Matth. 7 : 24—27; Luk. 6 : 47—49).

De oude lap op het nieuwe kleed (Matth. 9 : 16, 17, Marc. 2 : 21, 22).

De nieuwe wijn in oude zakken (Luk. 5 : 36—39).

De zaaier (Matth. 13 : 1—9, 18—23; Marc. 4 : 3—9, 14—20; Luk. 8 : 4—15).

Het onkruid tusschen de tarwe (Matth. 13 : 24—30; 36—43).

^ Het mosterdzaad (Matth. 13 : 31, 32; Marc. 4 : 30—32; Luc. 13 : 18, 19).

Het zuurdeeg (Matth. 13 : 33; Luk. 13 : 20, 21).

De schat in den akker (Matth. 13 : 44).

De parel van groote waarde (Matth. 13 : 45 en 46).

Het vischnet (Matth. 13 : 47—50).

Het verloren schaap (Matth. 18 : 12, 13; Luk. 15 : 1-7).

De onbarmhartige dienstknecht (Matth. 18 : 23-35).

De arbeiders in den wijngaard (Matth. 20 : 1—13).

De twee zonen (Matth. 21 : 28—32).

De goddelooze wijngaardeniers (Matth. 21 : 33—46, Marc. 12 : 1—12; Luk. 20 : 9—19).

Het koninklijke bruiloftsmaal (Matth. 22 : 1—14).

De getrouwe en verstandige knecht (Matth. 24:42-51; Luk. 12:25-48).

De wijze en de dwaze maagden (Matth. 25:1-13).

De talenten (Matth. 25:14-30).

Het opschietend zaad (Marc. 4:26-29).

De twee schuldenaars (Luk. 7:41-43).

De barmhartige Samaritaan (Luk. 10:25-37).

De rijke dwaas (Luk. 12:13-21).

De onvruchtbare vijgeboom (Luk. 13:6-9).

Het groote avondmaal (Luk. 14:16-24).

De verloren penning (Luk. 15:10).

De verloren zoon (Luk. 15:11-32).

De onrechtvaardige rentmeester (Luk. 16:1-13).

De rijke man en Lazarus (Luk. 16:19-31).

De dienstknecht, die geen aanspraak heeft boven zijn loon (Luk. 17:7-10).

De onrechtvaardige rechter (Luk. 18:1-8).

De farizeër en de tollenaar (Luk. 18:10-14).

De tien ponden (Luk. 19:11-27).

EENIGE WONDEREN DES HEEREN.

Verandering van water in wijn. Joh. 2:1-11.

Genezing van den knecht van den hoofdman te Kapernaüm. Luk. 7:2-10.

Genezing van den kranke te Bethesda. Joh. 5:5.

Genezing van de tien melaatschen. Luk. 17:12-17.

Genezing van den blindgeborene. Joh. 9.

Genezing van den blinden Bartimeüs. Luc. 18:35-43.

Genezing van den geraakte. Matth. 9:1-7.

Genezing van de dochter der Kananeesche vrouw. Matth. 15:22-28.

Opwekking van het dochttertje van Jaïrus. Luk.
8 : 41—56.

Opwekking van den jongeling te Naïn. Luk. 7 : 11—16.

Opwekking van Lazarus. Joh. 11 : 1—44.

Wonderbare Spijziging. Matth. 14 : 15—21.

Wonderbare vischvangst. Luk. 5 : 1—7.

Het wandelen op zee. Matth. 14 : 22—33.

Het stillen van den storm op zee. Matth. 8 : 23—26.

De verdorring van den vijgeboom. Matth. 21 : 18, 19.

DE ZEVEN KRUISWOORDEN.

Vader, vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen.

Voorwaar, zeg ik u, heden zult gij met mij in het paradijs zijn.

(Tot Maria:) Vrouw, zie uw zoon; (en tot Johannes:) Zoon, zie uwe moeder.

Mijn God, mijn God! waarom hebt gij mij verlaten?
Mij dorst!

Het is volbracht.

Vader! in uwe handen beveel ik mijnen geest.

DE VERSCHIJNINGEN VAN DEN VERREZEN HEILAND.

Aan Maria Magdalena;

„ de vrouwen;

„ Simon Petrus;

„ de beide Emmausgangers;

„ de 10 discipelen (zonder Thomas);

„ de 11 discipelen;

- Aan de 7 discipelen bij de zee van Tiberias;
 „ de 11 discipelen op eenen berg in Galilea;
 „ 500 broeders op eenmaal;
 „ Jacobus;
 „ de 11 discipelen op den Olijfberg.
-

DE TWEE STATEN VAN CHRISTUS.

De *staat der vernedering*:

Zijne nederige geboorte,
 Zijn lijden,
 Zijn sterven,
 Zijne begrafenis.

De *staat der verhooging*:

Zijne opstanding,
 Zijne hemelvaart,
 Zijne zitting ter rechterhand Gods,
 Zijne wederkomst ten oordeel.

AANWIJZING VAN EENIGE VOORNAME ZAKEN UIT O. EN N. TESTAMENT.

- De schepping. Gen. 1 en 2.
 De zondeval van Adam en Eva. Gen. 3.
 De Zondvloed. Gen. 6 en 7.
 Gods verbond met Abraham. Gen. 17.
 Sodom en Gomorra. Gen. 19.
 Abrahams offer. Gen. 22.
 Geschiedenis van Jozef. Gen. 37 tot 50.
 De 10 plagen in Egypte. Ex. 7 tot 12.

Instelling van het Paaschfeest. Ex. 12.
 Doortocht door de Roode zee. Ex. 14 en 15.
 Wetgeving op Sinaï. Ex. 19 en 20.
 Plechtige oprichting des Ouden Verbonds tusschen
 God en Zijn volk Israël. Ex. 24.
 Het gouden kalf. Ex. 32.
 Bileam. Num. 22 tot 24.
 Inneming van Jericho. Joz. 6.
 Gideon. Richt. 6 tot 8.
 David en Goliath. I Sam. 17.
 Naāman de Syriër. II Kon. 5.
 Sadrach, Mesech en Abed-nego. Dan. 3.
 Belsazar aan zijn maaltijd verschrikt. Dan. 5.
 Daniël in den leeuwenkuil. Dan. 6.

Jezus' geboorte. Luc. 2.
 De wijzen uit het Oosten. Matth. 2.
 De verzoeking in de woestijn. Matth. 4.
 De verheerlijking op den berg. Matth. 17.
 De bergrede. Matth. 5 tot 7.
 Jezus' gesprek met Nicodemus. Joh. 3.
 " " " de Samaritaansche vrouw. Joh. 4.
 " " " Zacheus. Luk. 19.
 De oprichting des Nieuwen Testaments. Luk. 22 : 20.
 Het hooge priesterlijk gebed. Joh. 17.
 De geschiedenis van Jezus' lijden. Matth. 26 en 27,
 Marc. 14 en 15, Luc. 22 en 23, Joh. 18 en 19.
 Jezus' opstanding. Matth. 28, Marc. 16, Luk. 24,
 Joh. 20.
 Het Pinksterfeest. Hand. 2.
 Annanias en Saffira. Hand. 5.

Stephanus. Hand. 6 en 7.

De bekeering van Paulus. Hand. 9.

DE TWEE SACRAMENTEN.

De Heilige Doop.

Het Heilig Avondmaal des Heeren.

Heid. Kat. Vr. 69.

Hoe wordt gij in *den heiligen Doop* vermaand en verzekerd, dat de eenige offerande van CHRISTUS, aan het kruis geschied, u ten goede komt?

Antw. Alzoo, dat CHRISTUS dit inwendige waterbad ingezet en daarbij toegezegd heeft, dat ik zoo zekerlijk met Zijn bloed en Geest van de onreinheid mijner ziele, dat is van al mijne zonden, gewasschen ben, als ik uitwendig met het water, hetwelk de onzuiverheid des lichaams pleegt weg te nemen, gewasschen ben.

Heid. Kat. Vr. 75.

Hoe wordt gij in *het heilige Nachtmaal* vermaand en verzekerd, dat gij aan de eenige offerande van CHRISTUS, aan het kruis volbracht, en aan al Zijn goed gemeenschap hebt?

Antw. Alzoo, dat CHRISTUS mij en allen geloo- vigen tot zijne gedachtenis van dit gebroken brood te eten en van dezen drinkbeker te drinken bevolen heeft, en daartoe ook beloofd: *eerstelijk*, dat Zijn lichaam zoo zekerlijk voor mij aan het kruis geofferd en ge- broken en Zijn bloed voor mij vergoten is, als ik met de oogen zie, dat het brood des Heeren mij gebroken en den drinkbeker mij medegedeeld wordt; en *ten*

andere, dat Hij zelf mijne ziel met Zijn gekruiste lichaam en vergoten bloed zoo zekerlijk tot het eeuwige leven spijst en laaft, als ik het brood en den drinkbeker des Heeren (als zekere waarteekenen des lichaams en bloeds CHRISTI) uit des dienaars hand ontvang en mondelijk geniete.

DE GELOOFSARTIKELN.

Ik geloof in GOD den Vader, den almachtigen Schepper des hemels en der aarde;

En in JEZUS CHRISTUS, Zijnen eeniggeboren Zoon, onzen Heere; die ontvangen is van den HEILIGEN GEEST, geboren uit de maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruist, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle; ten derden dage wederom opgestaan van de dooden; opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand GODS, des almachtigen Vaders; vanwaar Hij komen zal om te oordeelen de levenden en de dooden.

Ik geloof in den HEILIGEN GEEST.

Ik geloof eene heilige, algemeene, Christelijke Kerk; de gemeenschap der heiligen; vergeving der zonden; wederopstanding des vleesches; en een eeuwig leven.

Deze artikelen worden verdeeld in drie deelen:

Het eerste is van *God den Vader* en onze schepping.

Het andere van *God den Zoon* en onze verlossing.

Het derde van *God den Heiligen Geest* en onze heiligmaking. (Heid. Kat. 24^e vraag).

DE CHRISTELIJKE FEESTDAGEN.

Kerstfeest (25 en 26 Dec.), JEZUS' Geboorte; (vóór dit feest gaat de zoogenaamde *advent*.)

Goede Vrijdag (Vrijdag vóór Paschen), JEZUS' dood en begrafenis; (vóór dezen dag heeft men de zgn. *lijdensweken*).

Paaschfeest, JEZUS' opstanding.

Hemelvaartsdag (40 dagen na Paschen), JEZUS' hemelvaart.

Pinksterfeest (50 dagen na Paschen), uitstorting des H. Geestes.

DE DRIE FORMULIEREN VAN EENIGHEID

onzer Nederl. Hervormde, of: Gereformeerde
Kerk, zijn:

- 1°. De belijdenis des Geloofs (XXXVII Artikelen).
- 2°. De Heidelbergse Katechismus.
- 3°. De vijf artikelen tegen de Remonstranten.

WAT DEN MENSCH NOODIG IS TOT ZIJNE ZALIGHEID.

Heid. Kat. Vr. 2.

Hoe vele stukken zijn u noodig te weten, opdat gij in dezen troost (n. l. Jezus Christus eigen te zijn), zalig leven en sterven moogt?

Antw. Drie stukken.

Ten eerste: hoe groot mijne zonde en ellende zij.
 Ten andere: hoe ik van al mijne zonde en ellende
 verlost worde.

En ten derde: hoe ik GODE voor zulke verlossing
 zal dankbaar zijn.

DE APOSTOLISCHE ZEGENBEDE.

(II Cor. 13:13).

De genade van den Heere JEZUS CHRISTUS,
 en de liefde GODS,
 en de gemeenschap des HEILIGEN GEESTES,
 zij met u allen! Amen.

BIBLIOTHEEK
 NED. HERV. KERK

01564505

BIBLIOTHEEK
NED. HERV. KERK

J. H. KNIERUM te GORINCHEM GEEFT UIT:

J. P. HASEBROEK.

Leer ons bidden! 2e Druk.

Prijs geb. f 1.25 ing. 90 cents.

NEWMANN HALL,

Kom tot Jezus! 24e duizend.

Volgt Jezus. 2e "

Vreest niet, ik ben het! 16e "

Prijs 30 cents. 25 ex. gesorteerd f 6 -

**LEESBOEK OVER DE
BIJBELSCHES GESCHIEDENISSEN**

voor catechisatiën en huisgezinnen.

DERDE OP NIEUW BEWERKTE DRUK.

Prijs 75 cents.

ISAAC PRINS,

**Onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis voor
eerstbeginnenden verkort, 42e druk. 12⁵ ct.**

**Onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis voor
eenigszins gevorderden, 44e druk. Prijs 20 cts.**

**Onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis voor
meergevorden, 21e druk. Prijs 30 cts.**

J. C. BOUWMEESTER,

De Schatkamer. 2e Druk.

Practisch leesboek voor

de hoogste klasse der lagere School, Herhalingsonderwijs,
voor het huisgezin en Bibliotheken.

Prijs 40 cents.

